

ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΛΙΑΣ, ΥΠΟΤΡΟΠΙΚΩΝ ΦΥΤΩΝ & ΑΜΠΕΛΟΥ

Πληροφορίες: Δρ. Γ. Κουμπούρης, Δρ. Γ. Ψαρράς

Τηλ.: 28210 83410

Διαχείριση πυρόπληκτων ελαιώνων

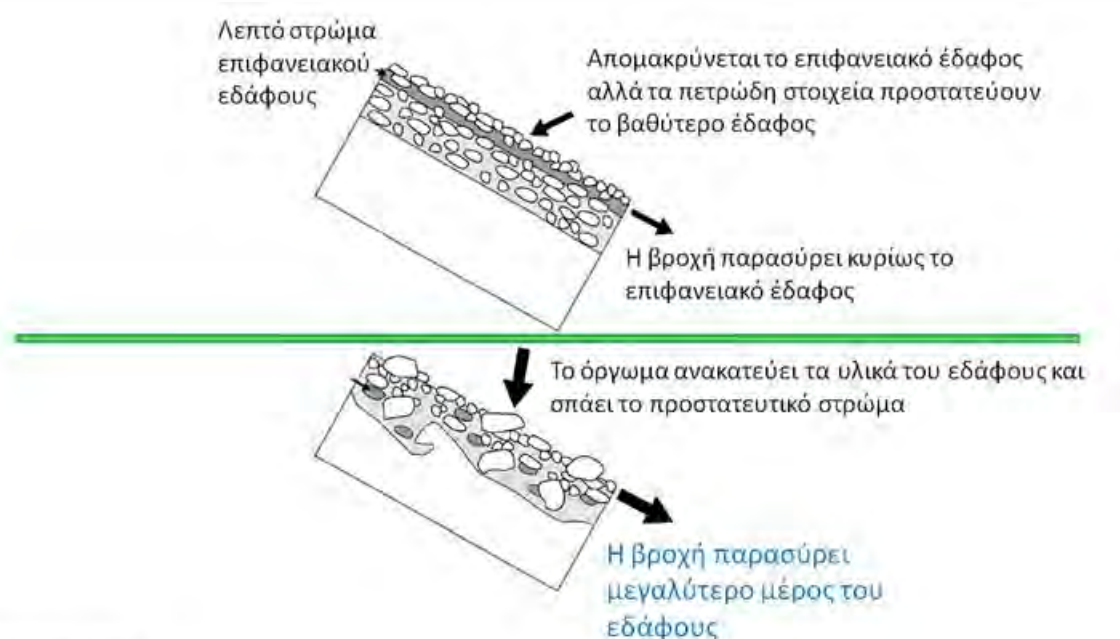
A. Άμεσες Ενέργειες (καλοκαίρι - φθινόπωρο)

Οι άμεσες ενέργειες επικεντρώνονται κυρίως στην προστασία του εδάφους. Κύριος στόχος να μειωθεί η διάβρωση από τη βροχή. Επομένως:

- Δεν κλαδεύουμε τα δέντρα
- Δεν απομακρύνουμε σπασμένα κλαδιά
- Δεν οργώνουμε το έδαφος
- Δεν ψεκάζουμε τα χόρτα
- **Δεν επιτρέπουμε την βόσκηση**

Παράλληλα:

- Διευκολύνουμε τα αντιδιαβρωτικά έργα από αρμόδια συνεργεία
- Τοποθετούμε τα σπασμένα κλαδιά στο έδαφος ως εμπόδια για την απορροή του νερού της βροχής
- Εφόσον είναι εφικτό εφαρμόζουμε ήπια άρδευση για ταχύτερη ανάκαμψη της φυσικής βλάστησης.
- Εφαρμόζουμε ήπια αζωτούχο λίπανση (σε συνδυασμό με την άρδευση, ή αλλιώς κατά τις πρώτες βροχές).

Shakesby, 2011

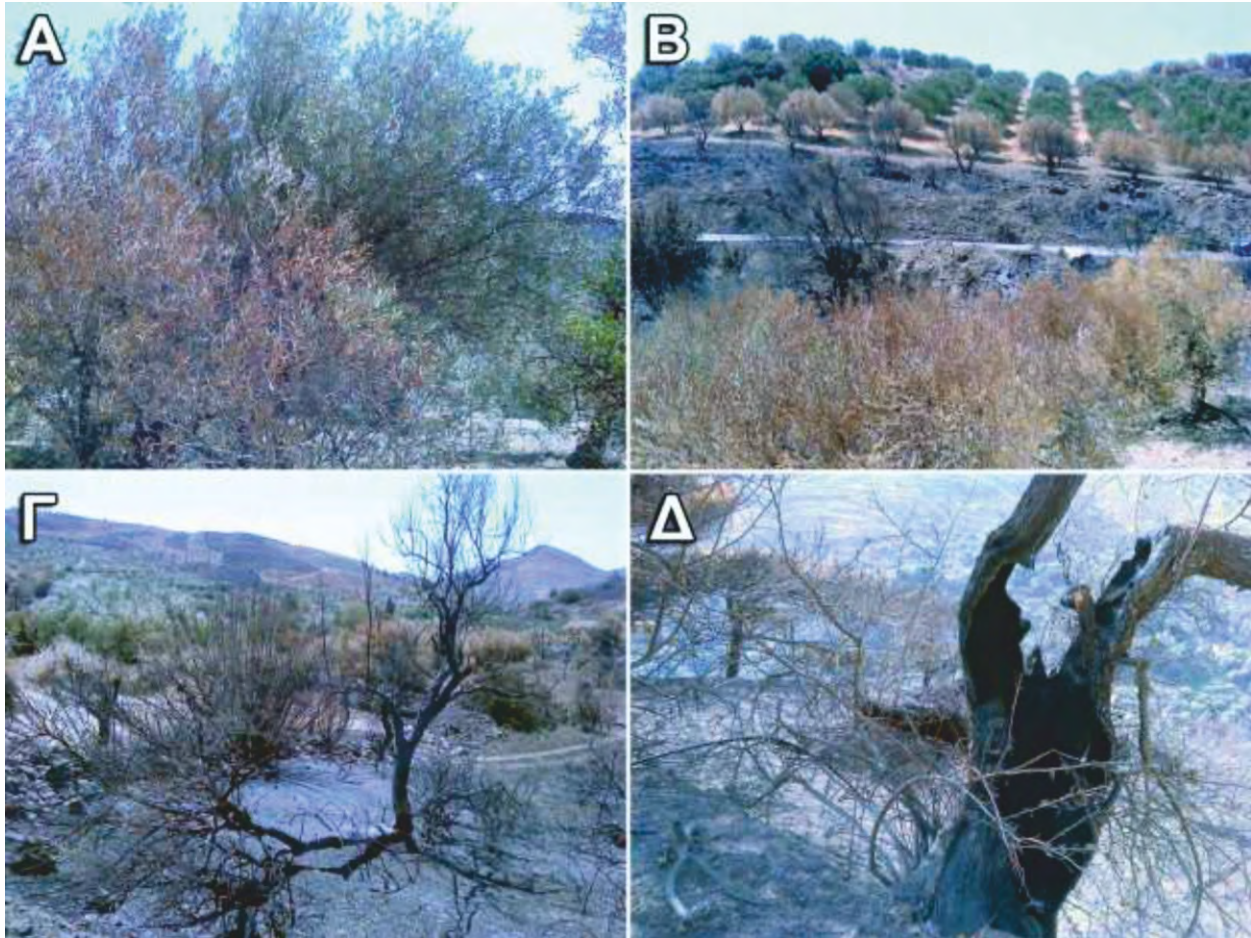
Σχήμα 1. Κίνδυνος διάβρωσης από την κατεργασία του εδάφους.

B. Κλάδευμα βάσει του βαθμού ζημιάς των ελαιοδέντρων (τέλος του χειμώνα με αρχές άνοιξης)

Κατηγορίες ζημιάς:

- **Ελαφριές:** Δένδρα με εμφανή σημεία πράσινης κόμης χωρίς την καταστροφή των βραχιόνων και του κορμού (Εικόνα 1Α). Σε δένδρα με ελαφρές ζημιές εφαρμόζεται κανονικά το κλάδευμα για απομάκρυνση των ξερών κλάδων και γρήγορη αποκατάσταση της χαμένης φυλλικής επιφάνειας.

- **Μέτριες:** Δέντρα με ολικό κάψιμο της κόμης και εγκαύματα στο κάμβιο, στο ξύλο, στους βραχίονες και στον κορμό έως και 25% (Εικόνα 1B).
- **Σοβαρές:** Δέντρα με ολικό κάψιμο της κόμης και ζημιά σε βραχίονες και κορμό μεγαλύτερη από 25% (Εικόνα 1Γ) ή ολική καταστροφή του δέντρου (Εικόνα 1Δ).

Εικόνα 1. Δέντρα με μικρή ζημιά (Α), μέτρια ζημιά (Β), σοβαρή ζημιά (Γ) και ολική καταστροφή (Δ).

- Σε δένδρα με σοβαρότερες ζημιές, το κλάδευμα (τέλη χειμώνα με αρχές άνοιξης) θα εξαρτηθεί από την πορεία αναβλάστησης των δένδρων. Η πορεία αναβλάστησης, σε συνδυασμό με την κατάσταση του φλοιού των δένδρων θα καθορίσει τα σημεία τομής που πρέπει να είναι σε υγιές κομμάτι (χωρίς σχισίματα και αποκολλήσεις φλοιού ή ζημιές στο σομφό ξύλο >25%) και σε βαθμό:
 - Ελαφρύ: Με τομές σε δευτερεύοντες κλάδους
 - Μέτριο: Με τομές στους κύριους βραχίονες
 - Βαρύ: Με τομή στον κορμό (καρατόμηση).
- Σε εμβολιασμένα δένδρα η караτόμηση πρέπει να γίνεται 30-50 εκ. πάνω από το σημείο εμβολιασμού.
- Σε δένδρα με ολική καταστροφή του υπέργειου τμήματος (που δεν αναβλαστάνουν καθόλου ή αναβλαστάνουν μόνο από το υπόγειο τμήμα) πρέπει να γίνει εκρίζωση και επαναφύτευση. Προτείνεται ο νέος σχεδιασμός του ελαιώνα (αποστάσεις φύτευσης και αριθμός δέντρων ανά στρέμμα) με καθοδήγηση γεωπόνου.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Ο τρόπος διαχείρισης είναι ατομικός και δεν αφορά συνολικά τον ελαιώνα, αλλά το κάθε ελαιόδεντρο ξεχωριστά.

Γ. Επιπλέον φροντίδες των ελαιοδέντρων αμέσως μετά το κλάδεμα

- Άσπρισμα κορμού και βραχιόνων για αποφυγή ηλιακών εγκαυμάτων
- Κάλυψη τομών με αλοιφή για προστασία ξύλου από μολύνσεις
- Τομές με μικρή κλίση για να απομακρύνεται το νερό της βροχής και να μην σαπίζει το ξύλο
- Στους βραχιόνες η κλίση κατευθύνει την αναβλάστηση
- Επιλογή βλαστών χαμηλότερα της τομής
- Δέσιμο-υποσύλωση νέων βραχιόνων όπου χρειάζεται
- Προστασία νέας βλάστησης από έντομα

Δ. Ανάκαμψη των ελαιοδέντρων

Εξαρτάται από:

- Τη ζημιά: Μικρή ζημιά - ταχύτερη ανάκαμψη
- Φροντίδες: Η άρδευση επιταχύνει την αναβλάστηση, καθώς και η συντηρητική αζωτούχος λίπανση
- Το κλάδεμα: Σωστή διαμόρφωση μπορεί να δημιουργήσει ένα δέντρο ακόμα και καλύτερο από πριν τη ζημιά. Λανθασμένο κλάδεμα μπορεί να αποτελειώσει τη ζημιά της φωτιάς
- Έδαφος: Διάβρωση του εδάφους από τη βροχή θα μειώσει τη δυνατότητα ανάκαμψης των δέντρων
- Αστάθητοι παράγοντες: Μελλοντικά συμβάντα παγετού, πυρκαγιάς, ξηρασίας, έξαρσης εντομολογικών ή φυτοπαθολογικών προσβολών θα εξασθενίσουν τα δέντρα
- **Βόσκηση: εάν επιτραπεί βόσκηση της αναβλάστησης θα είναι καταστροφική**

Ε. Ασφάλεια ελαιολάδου

Σε ελαιώνες που βρίσκονται σε πληγείσες περιοχές αλλά δεν έπαθαν μεγάλη ζημιά και θα έχουν παραγωγή, υπάρχει γενικά το ενδεχόμενο επιβάρυνσης της ποιότητας του ελαιολάδου από τοξίνες λόγω των πυρκαγιών. Αυτό πάντως είναι πιο επικίνδυνο όταν η πυρκαγιά συμβεί κοντά στην περίοδο της συγκομιδής και με τον καρπό να έχει σημαντικά ποσοστά ελαίου.

ΣΥΝΟΨΙΖΟΝΤΑΣ:

1. Ενισχύουμε τη φυσική βλάστηση με άρδευση, λίπανση (καλοκαίρι, φθινόπωρο)
2. Προστατεύουμε το έδαφος από τη διάβρωση (φθινόπωρο)
3. Κλαδεύουμε τα ελαιοδέντρα ανάλογα με την πορεία αναβλάστησης των δέντρων (τέλη χειμώνα με αρχές άνοιξης)

Και πάντα συμβουλευόμαστε τους ειδικούς

